

LOUIS BROMFIELD
TOAMNĂ
TIMPURIE

TRADUCERE DIN LIMBA ENGLEZĂ
PAUL B. MARIAN

Capitolul I

1

În vechea casă a familiei Pentland se dădea un bal, căci pentru întâia oară de patruzeci de ani încoace era în familie o tânără care trebuia prezentată societății bune din Boston și privilegiaților care fuseseră invitați din New York și Philadelphia. De aceea vechea locuință era împodobită cu lampioane și ghirlande de flori de primăvară, pe când în holul mareț, cu pereții albi, o orchestră de negri, instalată în spatele plantelor înverzite, intona o muzică zgomotoasă și lascivă.

Sybil avea optsprezece ani și revenise de puțină vreme de la Paris, unde fusese trimisă în pensiune, în pofida sfaturilor membrilor conservatori ai familiei, înrudită, se putea spune, cu aproape întreg Bostonul. Bunica ei, doamna Cassandra Struthers, persoană temută, trecuse în revistă candidații posibili – verii sau rudele apropiate care puteau fi agreate și posesorii unor averi care puteau fi prețuite în ochii unor membri din familia Pentland, a căror avere avea baze atât de sigure. Recepția fusese, deci, organizată în acest scop și invitațiile fuseseră trimise în toate împrejurimile; tineri și bătrâni, infirmi și valizi, persoane în plină maturitate și altele lipsite de eleganță, toată lumea le primise; trebuia să se facă dovada că familia nu-și pierduse nimic din prestigiu, cu toate că tineretul lipsise din rândurile ei. Căci, altădată, acest prestigiu fusese, ca să spunem așa, național, dar în cursul timpului slăbise atât de

mult, încât numele de Pentland nu era cunoscut în afara Noii Anglii; sau, mai degrabă, ca să fim exacti, întreaga națiune fugise de Noua Anglie și de familia Pentland, lăsând-o în urmă, izolată și aproape uitată, ceea ce era un indiciu al acelei modernități anarhice și aproape barbare, atât de îndepărtate de tot ce reprezenta familia Pentland și casa ei cea veche.

Bunicul lui Sybil avusese grijă să fie multă șampanie și pe masă se îngrămădeau salate și homari cu maioneză, sendvișuri și pui fripți așezați deasupra unor plite, la cald. S-ar fi zis că o familie care se distinsese întotdeauna prin spirit de economie și chibzuală renunțase deodată la principiile ei și că, într-un gest eroic, nu mai ținea seamă de nimic, numai ca să dea o serbare fastuoasă.

Dar într-un anumit sens, gestul părea neizbutit. Muzica de negri cânta cu însuflețire și vigoare, însă, într-o casă cu înfățișare atât de veche și solemnă, era tot atât de discordantă, pe cât de nepotrivită. Câțiva bărbați și una sau două femei, care aveau reputația că le place să bea, dădeau pe gât pahar după pahar de șampanie, dar chipurile lor nu exprimau decât plictiseală și descurajare. Tot ce era fastuos, bogat, strălucitor sau zgomotos nu se potrivea deloc cu încăperile în care bunul domn Longfellow și nepieritorii Emersoni și Lowelli se adunaseră odinioară și-și împărtășiseră părerile lor despre viață. Într-un vestibul, sub privirea fixă a unui șir de strămoși, remarcabili prin severitatea expresiei lor, muzica părea că pierde din armonie și savoare; ea nu era pentru această lume distinsă. Printre oaspeții neînsemnați se vedeau câțiva studenți din anul întâi, importați de la Cambridge, puțin cam amețiți, dar nu prea veseli. Șampania curgea în van. Petrecerea era lipsită de însuflețire.

Cu toate că serata fusese dată, în primul rând, ca s-o introducă pe Sybil pe piața matrimonială a acestei lumi închise, familia profită de prilej ca s-o prezinte și pe Thérèse Callendar, care venise să petreacă vara la Brock Cottage, situat dincolo de terenurile pietroase care se întindeau peste râu; și, în sfârșit, pentru ca mama lui Thérèse, persoană mult mai remarcabilă și mai strălucitoare decât fata ei, să reînnoade legăturile cu

societatea. Desigur, ea cunoștea bine Durhamul și toate împrejurimile lui, căci se născuse și-și petrecuse acolo copilăria. Se întorcea acum aici, după ce lipsise douăzeci de ani, în care timp trăise într-un mediu pe care ai ei – adică oamenii pe care-i cunoscuse când era copilă – îl socoteau ciudat și cam peștiș. Avea relații numai cu personalități strănii și se învățea într-o lume care n-avea nimic comun cu vechea locuință liniștită și casele mari de piatră de pe Commonwealth Avenue și Beacon Street.

Frumoasa și eleganta Sabine Callendar părea să fie regina balului. Pe lângă ea, nici una din cele două tinere, nici Sybil Pentland, nici chiar fiica ei, nu părea să fie prea luate în seamă. Sabine era aceea care atrăgea toate privirile; cei care o cunoscuseră altădată erau roși de curiozitate, gândindu-se la acei douăzeci de ani, în timpul cărora n-o mai văzuseră deloc, pe când cei care n-o cunoșteau, vedeau în ea oaspetele cel mai decorativ și mai atrăgător.

Totuși, ea nu căuta să fie înconjurată de tinerii adoratori care ardeau de dorința de a dansa cu dânsa. Avea, cu toate astea, peste patruzeci de ani și nu părea să fie atentă la marii ștregari îndrăgostiți, care nu știau să vorbească decât despre contrabandă sau cluburile colegiului lor. Succesul ei avea un caracter cu totul deosebit; era triumful nepăsării.

Persoane de felul mătușii Cassie Struthers revedeau în mințe pe tânăra fată sfioasă și stângace, bine făcută, dar cu obrazul lipsit de frumusețe, încadrat de păr roșu-cărmiziu despre care, în urmă cu douăzeci de ani, se spunea: „părul acela groaznic de roșu al bieteii Sabine!“ Atunci era o fată care nu putea suferi balurile și dineurile, fugind de viața mondenă și preferând singurătatea. Azi, la patruzeci și șase de ani, ea reapăru înaltă, cu trup tot atât de frumos, cu același nas lung și ochi verzi, puțin prea apropiați; dar căpătase o înfățișare și o siguranță atât de extraordinare, că izbutea să umbrească succesul femeilor mai tinere și mai drăguțe și să le eclipseze total pe micile nimfete îmbrăcate în tul roz și alb. În timp ce pășea cu nepăsare prin saloane, salutând în dreapta și în stânga,

schimbând ici și colo două sau trei cuvinte cu o persoană pe care o cunoscuse în timpul ciudatei ei vieți de nomadă independentă de după divorț, chiar mersul ei dovedea o aroganță care îi speria pe cei tineri și stârnea o mare enervare la membrii mai în vârstă ai comunității din Durham, toți, mai mult sau mai puțin verii sau rudele ei. Odinioară era una de-a lor, iar acum părea că se eliberase cu totul de ei, nesinchisindu-se de micile reguli de bună cuviință pe care mătușa Cassie și alte mătuși și verișoare i le băgaseră în cap, pe când era o fetiță cu înfățișare urâtă, cu un păr roșu îngrozitor. Ea făcuse odinioară parte din acest mic clan închis, și văzând-o reapărând acum, era jignitor să constați că n-avea nici atitudine de învinsă, nici aspectul de tristețe la care te așteptai. Dimpotrivă, era o personalitate foarte prețuită în societate, care trăia într-un ciudat mediu de stimă, de care sunt înconjurate toate semenele ei; pe scurt, ea își putea alege prietenii din rândul oamenilor distinși și chiar celebri. Ea stârnea interesul și chiar indignarea, nu numai pentru că era adevărat, ci pentru că mătușa Cassie și cei care-i semănau știau că e adevărat. Întorsese tuturor spatele și asupra ei nu se abătuse nici o năpastă grozavă; departe de așa ceva, ea se luase la trântă cu viața și izbândise; își modelase viața cu propriile mâini și avusese chiar un succes strălucitor; dar acesta e un drum care nu se iartă ușor.

Văzând ce efect făcea trecând prin odăile spațioase, enervarea nu putea decât să crească; era de o eleganță rară, desăvârșită, de la părul ei roșu lucios, minunat coafat, până la vârful pantofilor argintii de lamé. Siguranța, încrederea în propria ei frumusețe atingeau aproape neobrăzarea. Pe lângă splendoarea și frumusețea rece care emanau din minunata ei rochie verde și colierul subțire de diamante care întrecea strălucirea tuturor celorlalte bijuterii, cele mai multe femei păreau îmbrăcate fără gust și caraghios. Firește, prezența ei răspândea și o anumită răceală. După expresia disprețuitoare a ochilor ei verzi și după zâmbetul batjocoritor care-i flutura pe buzele roșii puternic vopsite, se ghicea că era conștientă de acest efect și încântată de triumful ei. Pretutindeni unde se ducea, întovărășită

întotdeauna de un cavaler pe care îl alesese cu îngăduință, trecerea ei stârnea senzație.

Dacă în numeroasa asistență care umplea vechea casă ce fremăta, ea avea o rivală, aceea era, desigur, Olivia Pentland, mama lui Sybil, care mergea de colo până colo, aproape tot timpul singură, observându-i pe oaspeți și dându-și foarte bine seama că balul nu era deloc ceea ce ar fi trebuit să fie. Ea n-avea nimic strălucitor, nimic deosebit, nimic din splendoarea și fastul rochiei verzi, a diamantelor și a luciosului păr roșu al Sabinei Callendar; frumusețea ei brună, alcătuită din blândețe, sensibilitate și armonie, exercita o vrajă mai domoală și mai subtilă. La început, n-o luai în seamă în mulțimea oaspeților, însă, încetul cu încetul, îți dădeai seama de prezența ei, care te învăluia cu efluvii nedeslușite, ca un parfum. Apoi, dintr-odată, chipul ei se desprindea de al celorlalți... simțeau o ușoară emoție... Avea un obraz palid, cu pielea sîdfie, încadrat de păr negru, care cobora peste sprâncene și era strâns pe ceafă într-un coc mic. Erai uimit de ochii ei albaștri, sinceri și senini, pe care anumite reflexe îi făceau aproape negri și, mai ales, când vorbea, de glasul ei, care avea o intonație gravă, cu o sută de inflexiuni deosebite. Iar când observa partea caraghioasă a unui lucru, pufnea în rîs ca un copil. Nu te puteai înșela nici o clipă asupra ei; era o adevărată doamnă; dar nici nu puteai să-ți închipui că e mama lui Sybil și a unui băiat de cincisprezece ani.

Împrejurările și o cumițenie înnăscută făcuseră din ea o femeie cu înfățișare pasivă și ștearsă. Părea că face totul fără să se străduiască, cu un mare calm și totuși, când o cunoșteai mai bine, simțeau că puține lucruri din jurul ei îi scăpau; nu numai că vedea și înțelegea ceea ce ar fi reținut atenția unei persoane mărginite, ci presimțea și legăturile subtile și ciudate care se stabileau între ființe. Părea să aibă un talent minunat de a înălătura greutățile. În mijlocul zgomotului și al forfotei balului putea fi văzută, când într-o odaie, când într-alta, vorbind liniștit cu oaspeții ei sau observându-i și veghind la toate; la fel ca pe ei, o pasiona spectacolul răzvrătirii și al izbânzii Sabinei

și poate că zâmbea chiar de această atitudine de sfidare, o adevărată copilărie la o femeie de patruzeci și șase de ani, foarte independentă și care nu era lipsită de distincție și n-ar fi trebuit să facă prea mult caz de succesul ei.

Privind-o pe Sabine, cu care era destul de intimă, ea ghici că sub acea minunată înfățișare exterioară, capodoperă a coaforilor, croitorilor și bijutierilor, se ascundea o fetiță cu părul roșu, dizgrațioasă, care triumfa la rândul ei, călcând în picioare toate prejudecățile și tradițiile unor oameni ca mătușa Cassie, John Pentland și vărul Struthers Smallwood, doctor în teologie, pe care ea îl numise întotdeauna „Apostolul Oamenilor de Lume“. S-ar fi putut crede aproape, se gândea Olivia, că Sabine, după douăzeci de ani de exil, îi mai era încă teamă de ei, ca și de puterea ciudată și de neînvinși ai cărei reprezentanți erau.

2

Nimeni nu suferea mai mult din cauza întoarcerii triumfale a Sabine ca mătușa Cassie. Întotdeauna o socotise pe Sabine unul din bunurile ei personale, chiar în timpul anilor îndelungi pe care aceasta îi petrecuse în exilul ei voluntar, departe de farmecele Durhamului; o socotea a ei, așa cum ar fi făcut cu un câine tânăr – presupunând că bătrâna doamnă ar fi fost în stare să suporte prezența unui animal atât de dăunător ordinei, cum e câinele. Neavând copii, i se oferise prilejul să pună în practică toate teoriile ei asupra educației, crescând-o pe biata orfelină, lăsată de fratele bărbatului ei.

Acum stătea pe o treaptă din mijlocul scării de marmură albă și, pe când privea balul, ochii ei scrutători exprimau o ușoară dezaprobare. Muzica zgomotoasă o enerva, o făcea să se simtă prost, iar obiceiul pe care-l luaseră tinerele, de a-și da buzele cu roșu și de a se pudra în societate, i se părea vulgar și vrednic de dispreț. „De ce nu ți-ai spăla atunci și dinții la masă?“ Ea își amintea mereu de balul dat pentru dânsa în urmă cu patruzeci de ani și care se încheiase prin cucerirea